

sin Læsning, naar han ved, at han kan risikere, at Censor griber ind, let blive distraheret, idet han ikke ved, hvad han skal studere. Det er Læreren, der skal være hans Vejleder, ikke den tilfældige Censor, som kommer, naar Eksamen skal afholdes.

Loven af 1894 indeholder en Række Bestemmelser om Privatseminarierne. Jeg tror nu, at man i Ministeriet ikke har været nøjeregnende nok med at give Privatseminarier Anerkendelse. Det skulde ikke gerne være saaledes, at en Lærer ved en Kommuneskole eller Realskole i en By skulde tage det som en Bifortjeneste at uddanne Lærere ved det Seminarium, som lægges i Byen. Det at være Seminarielærer kan godt give en Mand nok at bestille. Jeg mener ingenlunde, at Privatseminarierne ikke har virket godt. De gode Privatseminarier har gjort lige saa godt et Arbejde som Statsseminarierne, og det har ogsaa vist sig derved, at Befolkningen tidt er tyet til Privatseminarier, selv naar der har været Plads paa Statsseminarier. Det skal jo heller ikke lades ude af Betragtning, at en Elev paa et Privatseminarium ikke koster Staten $\frac{1}{3}$ af, hvad en Elev paa et Statsseminarium koster, men at det ikke just er saa godt ved Privatseminarierne for Tiden, ved vi jo fra Finanslovsforslaget. Her har den højtærede Kultusminister stillet Forslag om et Tilskud til en Ordning af deres Forhold. Jeg tror, at det er rigtigt, at det sker.

Endelig vil jeg nævne, at der — jeg tror for 4 Aar siden — paa Finansloven kom en Bevilling, som ændrede en Del ved Seminarieloven. Det synes, som om det er Undervisningen, man særlig mener at kunne forandre lidt ved paa Finansloven. Nu gælder det jo Undervisningen paa Landbohøjskolen. Jeg haaber, at det ikke skal lykkes at faa det gennemført paa Finansloven denne Gang. For 4 Aar siden fik man en Bevilling ind paa Finansloven til Udsendelse af Censorer til Seminarierne til Optagelsesprøven. Man gjorde derved Indgreb i en Ret, som Seminarieloven af 1894 havde givet Seminarierne; altsaa man forandrede en Lov ved en Bevilling paa Finansloven. Det er det, vi saa tidt har ivret imod. En Lovgivning paa Finansloven er jeg ikke Ynder af. Det er maaske, fordi jeg er Medlem af Landstinget; Landstinget bliver ved en saadan Lovgivning paa Finansloven magtesløs overfor de paagældende Foranstaltninger. Jeg er heller ikke sikker paa, at denne Foranstaltning egent-

lig var paakrævet, men den var Udtryk for den bestemte Hensigt, der da var til Stede; at man vilde skærpe Fordringerne ved Optagelsen paa Seminarierne. Jeg er bange for, at det, hvis vi bliver ved i den Retning, let fører til, at Rekruteringen af vor Lærerstand vil komme fra andre Samfundsklasser end nu, — og jeg er ikke rigtig sikker paa, at det vil være heldigt. Forøger vi Læsetiden i høj Grad, vil Bekostningen efterhaanden blive for stor, og saa kan de mindre velstillede ikke komme med, hvad jeg vilde anse for meget uheldigt.

Jeg vilde ogsaa mene, at det vilde være ret heldigt at give Seminarierne lidt friere Hænder. De er nu saa optagne af den megen Læsning, at der vanskeligt kan blive Tid til den egentlige Paa-virkning. Jeg tror, det vilde være heldigt, om de enkelte Seminarier — de er jo ikke ens allesammen — kom til at sætte sit Præg paa dem, der gaar ud fra Seminarierne, og der mener jeg, at det afgørende — som jeg har sagt før — egentlig ikke er, hvor stor en Kundskabsmasse Eleverne har, men om de er blevet saaledes uddannet og udviklet, at de kan arbejde videre, naar de kommer fra Seminariet. Den Bestræbelse synes jeg er oppe i vor Lærerstand for Tiden; man ser, at Lærerne søger at komme paa Kursus, søger at uddanne sig, og det mener jeg, vi skulde søge at bevare. Saa vilde Lærerstandens virkelig faa den Indflydelse paa Befolkningen, som den bør have. En Gang imellem faar vi jo at høre af Pædagoger og Lærere, at det er rent rivegalt i vore Skoler: Børnene bliver overpressede og nervøse, duer ikke til noget, og vi siger, at det er vist rigtigt alt sammen, men vi kører alligevel videre i den samme Skure. Jeg hørte en Gang en af vore største Autoriteter — maa det jo være — paa Skolevæsenets Omraade sige ved et Møde, at det burde ved Lov forbydes, at Børn i Alderen fra 14 til 16 Aar overhovedet gav sig af med Læsning, de skulde have Tid til at komme sig ovenpaa det, de havde haft med at gøre før. Det er lidt af et Paradoks, men der er dog maaske noget deri. Man forser sig paa Kundskaberne, naar man gør dem til det hele. Det er ikke Kundskaber, der ene kan gøre det, fordi Kundskabstilegnelsen let fører ud i Eksamensterperi. Kundskab er ikke Maalet for Seminarierne, det er kun Midlet, Maalet er at uddanne gode Lærere.

Jeg tror, at Loven af 1894 i adskillige Henseender var en god Lov, for den var særlig bygget paa Tillid til Seminarierne.